

ת"פ 14818/10/14 - מדינת ישראל נגד ארקדי אזרלסקי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 14818-10-14 מדינת ישראל נ' אזרלסקי

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	ארקדי אזרלסקי

גזר דין

העבירה בה הורשע הנאשם וכתב האישום המתוקן

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן (ברביעית) ובעבירה של מרמה והפרת אמונים לפי סעיפים 284 + 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, אשר הוגש במסגרת הסדר טיעון שנערך בין הצדדים, בתאריך 2/11/13 בשעה 04:30 או בסמוך לכך, ברחוב חסן שוקרי בחיפה, נהג הנאשם ברכב כשהוא שיכור ובדמו ריכוז של 360 מיקרוגרם אלכוהול לליטר אויר נשוף. הנאשם עוכב ונחקר. בעקבות הנהיגה בשכרות, בו במקום נמסרו לנאשם הזמנה לדין וכתב אישום, ליום 12/1/14, כדי להישפט על עבירת התנועה בבית משפט השלום לתעבורה בחיפה. כמו כן, על אתר ניטל ממנו רישיון הנהיגה והוחלט לזמנו לשימוע לצורך החלטה בדבר פסילה מנהלית מקבל או מהחזיק ברישיון הנהיגה על ידי קצין משטרה וכן בדבר איסור מנהלי על שימוש ברכב, וזאת ביום 3/11/13, בתחנת משטרת נהרייה.

במועד שאינו ידוע למאשימה, עובר למועד השימוע, פנה הנאשם אל אבנר דהאן (להלן: "אבנר") וסיפר לו אודות עבירת התנועה והשימוע אליו זומן וביקש ממנו לסייע לו בהשבת רישיון הנהיגה ורישיון הרכב. השניים נפגשו במגרש הכדורגל בקרית אתא ואבנר הבטיח לנאשם להשיב לו את רישיון הרכב כבר למחרת היום ואת רישיון הנהיגה בתוך 10 ימים, זאת תמורת 7,000 ₪. סמוך לאחר מכן שילם הנאשם לאבנר סך 1,000 ₪ במזומן, כמקדמה לתמורה. עם קבלת המקדמה הורה אבנר לנאשם שלא להתייצב לשימוע בנהרייה אליו זומן כדין והורה לו כי אם יישאל על כך, עליו להשיב כי נערך לו שימוע בפני רפ"ק רוני משיח, מפקד יחידת משטרת התנועה הארצית "כרמל" (להלן: "רוני"). ביום 03/11/13 בשעה 08:46 או בסמוך לכך התקשר אבנר אל רוני, שוחח עמו על שני נהגים אשר פנו אליו ונדרש לטפל בעניינם, ובהם הנאשם. השניים סיכמו, כפי שנהגו תמיד, כי אבנר יערוך לנאשם שימוע - חרף העובדה שזומן לתחנת נהרייה ושלא על פי נוהל העתקת מקום השימוע - ויימנע מלהטיל איסור שימוש ברכב. לצורך מימוש תכניתם, מסר אבנר לרוני את פרטיו של הנאשם, לרבות מספר תעודת הזהות, מספר רישיון, מספר הרכב אותו נהג וכן את רמת השכרות שנמדדה בדמו.

סמוך לאחר מכן התקשר אבנר אל אירית, שוטרת בתחנת נהרייה, שזהותה אינה ידועה במדויק למאשימה, וביקש ממנה כי השימוע יערך בפניו, בתחנת זיכרון יעקב ולא בתחנת נהרייה. אירית הפנתה את אבנר אל הממונים עליה ואבנר פנה אל אחד מקציני המשטרה בתחנת נהרייה, שזהותו אינה ידועה למאשימה, הודיע כי הופנה אליו וביקש כי השימוע יערך בפניו. סמוך לאחר מכן, מילא רוני בטופס השימוע את הפרטים שמסר לו אבנר לגבי הנאשם, תוך שהוא ממלא בכזב את טופס השימוע, כך שהוא נחזה להיות כאילו הנאשם התייצב בפניו ונערך לו שימוע כדן. רוני ציין בכזב על גבי טופס השימוע כי השימוע נערך לנאשם בנוכחותו ביחידת התנועה וכי זיהה את הנאשם על פי תעודת זהות, חרף העובדה שהנאשם כלל לא נכח בשימוע. בנוסף רשם רוני בכזב כאילו השימוע נערך בשעה 07:50 ורשם דברים שלכאורה נאמרו מפי הנאשם בשימוע. לבסוף החליט רוני לפסול את הנאשם מלהחזיק רישיון נהיגה אך לא להטיל איסור שימוש ברכב. סמוך לאחר שהושב לו רישיון הרכב, כפי שסוכם, שילם הנאשם לאבנר סך 6,000 ₪ נוספים.

הטיעון לעונש

ב"כ המאשימה טען כי הערכים המוגנים בעבירה של מרמה והפרת אמונים הם אמון הציבור, טוהר המידות של עובד הציבור והפעילות התקינה של המנהל הציבורי. במקרה זה שלושת הערכים הללו נפגעו, ובצורה קשה. מדובר באדם שנהג שיכור ובית המשפט צריך להתחשב בנזק שנגרם או שעלול היה להיגרם. נטען כי הנזק שנגרם מטיפול שסוטה מן השורה באדם שנהג שיכור והנזק שנגרם לציבור הוא נזק רב. נטען כי גם חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה וגם הניצול לרעה של מעמדו של השותף, קצין המשטרה, גורמים נזק רב לציבור בכללותו, לאמון במשטרה ובכל מערכת אכיפת החוק ולמלחמה בתאונות הדרכים. נטען כי החלק היחסי של הנאשם אינו מבוטל. עוד נטען כי ביהמ"ש צריך להתחשב בפסיקה הנוהגת בקביעת מתחם הענישה. נטען שפסיקה ישנה שאינה מתיישבת עם עיקרון ההלימה נסוגה. עוד נטען כי פסקי הדין כולם, ודאי בשנתיים האחרונות, מדברים על הרשעה. נטען כי חוץ מפגיעה באמון הציבור, מדובר באפשרות פגיעה בגופו וחיייו של הציבור. נטען כי כאשר מדובר באנשים נורמטיביים הפסיקה מדברת על טווח ענישה של מאסרים קצרים שניתן לרצותם בעבודות שירות ועד מאסרים בפועל של 10 עד 14 חודשים, לעיתים אף יותר. באשר לעונש ההולם בעניינו של הנאשם נטען כי מדובר בבחור צעיר ללא עבר פלילי, שהודה וצריך לזקוף זאת לזכותו, אך כדי לגדוע מעשים מעין אלה ולשקם את אמון הציבור שנפגע, הדרך היחידה היא גזר דין מאוזן שייקח בחשבון את הנסיבות גם לחומרה. המדינה עותרת לעונש של מאסר שירוצה בעבודות שירות, קנס ומאסר על תנאי. נטען כי אין מקום להימנע מהרשעה וזאת בשל האינטרס הציבורי וכן מכיוון שהנאשם לא הראה פגיעה ממשית בשיקומו על ידי ההרשעה.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם סיים את ההליכים בפני בית המשפט לתעבורה, שם תוקן כתב האישום ובוטלו רמות השכרות שנטענות פה בכתב האישום והוא נדון שם ל-5 חודשי פסילה במסגרת הסדר. עוד נטען כי על פי כתב האישום המתוקן, גם לטענת המאשימה הנאשם לא ביקש מאבנר או מרוני, שאותו כלל לא הכיר, לטפל ולו באופן כלשהו בתיק העיקרי - בנושא הנהיגה בשכרות והענישה הצפויה בבימ"ש לתעבורה. נטען שהנאשם לא היה מודע לתוכנית הבלתי חוקית של אבנר להפעיל קצין משטרה שאמור לעשות שימוע שהוא למעשה לא שימוע. נטען שכל חטאו של הנאשם הוא שהוא נתן את הטיפול בנושא למישהו שאינו עורך דין והתופעה של השגת גבול המקצוע היא שהולידה את התיק הזה. נטען כי הנאשם טעה בבחירת האדם שאליו פנה לטיפול בעניין וכי מעובדות כתב האישום אפילו לא עולה שהנאשם ביקש לפעול בניגוד לחוק.

ב"כ הנאשם טוען שבתיק זה ראוי לבחון הימנעות מהרשעה. נטען כי מדובר בנאשם בן 24 שמקצועו הוא נהג משאית

מעל 15 טון והוא מעוניין להשתלב בקורס של נהגים ציבוריים, על מנת להיות נהג אוטובוס או מונית ושאלת ההרשעה תשפיע על עתידו המקצועי. נטען כי הנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי והמבצעים העיקריים הם אבנר ורוני. מבוקש לא להרשיע את הנאשם ולהטיל עליו התחייבות. נטען כי הוא מרצה את עונשו בתיק התעבורה ולמד את הלקח.

דין

בקשת הנאשם לביטול ההרשעה:

הכלל הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. אי הרשעה במקרה כזה תהיה יוצאת דופן ורק במקרים בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה.

כפי שנקבע בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ב(3) 337 (1997):

"בפסיקתנו נקבע כי המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ראו ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל, תקדין-עליון, כרך 737, (3)85.

7. תכליתו של סעיף 71 לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההסטוריה החקיקתית שלו, דומה איפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאילו מתווספים שיקולים אחרים הנובעים מאופיה של העבירה. אכן, ענישתו של נאשם היא אינדוידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על -יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם. הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

לעניין הימנעות מהרשעה במקרים חריגים ראו גם:

ע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל** (31.12.2007) פסקה 8 - 11;

ע"פ 3515/12 **מדינת ישראל נ' דוד שבתאי ואח'** (10.9.2013) פסקה 14 - 23.

עמוד 3

בענייננו אינני סבור כי הנאשם עונה על הקריטריונים שנקבעו בפסיקה להימנעות מהרשעה. הנאשם לא הראה כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו וכי שיקולי השיקום במקרה זה גוברים על שיקולי האינטרס הציבורי. כפי שיפורט בהמשך, וכפי שנקבע בפסיקה, מדובר בעבירה שקורבנה הינו הציבור כולו ויש להוקיעה ולכן אינני סבור כי סוג העבירה מאפשר לוותר במקרה זה על הרשעתו של הנאשם מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

על כן, אינני נעתר לבקשת הסניגור לביטול הרשעתו של הנאשם.

שיקולי בית המשפט לעניין הענישה

קביעת מתחם העונש ההולם

בבואו של בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, עליו להביא בחשבון את העונש הקבוע בחוק למעשים שבגינם הורשע הנאשם, חומרת נסיבות המקרה ומכלול הנתונים הקשורים למעשה ולמבצע העבירה. מתחם העונש ההולם משקף קביעה ערכית לעונש ראוי, ואינו משקף, בהכרח, את הענישה המקובלת והרווחת בפסיקה קודמת, ובמיוחד בפסיקה שקדמה לכניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין.

בענייננו הורשע הנאשם בעבירת מרמה והפרת אמונים. העונש המרבי בגין עבירה זו על פי סעיף 284 לחוק העונשין הינו 3 שנות מאסר.

הערך החברתי שנפגע

כפי שטען ב"כ המאשימה, עבירת הפרת האמונים טומנת בחובה פגיעה בשלושה ערכים מוגנים: פגיעה באמון הציבור בעובדי הציבור; פגיעה בטוהר המידות של עובדי הציבור; ופגיעה בתקינות פעולת המינהל [ראו: דנ"פ 1397/03 **מדינת ישראל נ' שבס** (30.11.2004); ת"פ (תל אביב) 2906-10-13 **מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תל אביב נ' אברהם לחיאני** (30/09/2014); ת"פ (ירושלים) 9890-10-12 **מדינת ישראל נ' יאיר רבינוביץ ואח'** (7.10.2014)].

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

במקרה זה הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אינן מן החמורות ביותר. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה אינו החלק העיקרי. עם זאת, יש לקחת בחשבון את הנזק שנגרם מביצוע העבירה וכן את הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, כאשר במקרה זה הנאשם היה מונע בעיקר מסיבות כלכליות ויש בכך נסיבות לחומרה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

לעניין זה יש להביא בחשבון את עובדת היותו של הנאשם צעיר, ללא כל עבר פלילי, ככל הנראה בחור נורמטיבי, אשר עבד לפרנסתו כנהג. הנאשם טוען כי הוא מתעתד להמשיך לעבוד כנהג, לטענתו ברצונו לעבוד בעתיד כנהג ברכב

ציבורי (אוטובוס או מונית), כאשר לטענתו הרשעתו בפלילים תפגע ביכולתו לעסוק בתחום זה.

עוד ניתן להביא בחשבון את העובדה שלאור העדר עבר פלילי, עצם ניהול ההליך הנוכחי וכן ההליך שנוהל נגדו בבית המשפט לתעבורה מהווה עבור הנאשם הרתעה וגם עונש כלשהו. יש להביא בחשבון גם את הודאתו המידית ושיתוף הפעולה של הנאשם.

מתחם העונש ההולם

הפסיקה שהוגשה לבית המשפט מציגה מתחם ענישה בין עונשים צופי פני עתיד ובין עונשים של מאסר של ממש (אם בדרך ריצוי של מאסר בפועל או בריצוי בעבודות שירות). עם זאת, יצוין כי מרבית הפסיקה שהוצגה מתייחסת למקרים חמורים יותר, אם מכיוון שמדובר בריבוי מעשים או בחזרה על המעשים ואם מכיוון שמדובר בעבירות נוספות, בנוסף על עבירת המרמה והפרת האמונים. כמו כן, בענייננו אמנם הנאשם הורשע בעבירה של מרמה והפרת אמונים אך איננו עובד ציבור בעצמו. על כן, לא ניתן לקבוע כי הפסיקה שהוצגה זהה למקרה זה.

בהביאי בחשבון את נתוני המקרה כפי שפורטו, סבורני כי יש לאמץ מתחם הענישה התואם את דרגת החומרה של המעשים. כאמור, במקרה שלפני מדרג החומרה של המעשים אינו מהגבוהים ביותר.

לאחר בחינת רמת הענישה במקרים דומים, נראה כי רמת הענישה נעה בין עונשים צופי פני עתיד, כגון מאסר על תנאי, של"צ וקנס לבין עונשי מאסר של 3-4 חודשים עד שנה, בין אם מדובר בריצוי בעבודות שירות או בריצוי במאסר בפועל.

בענייננו, בהתאם לנסיבות, בהתאם לעקרון ההלימה, שהוא העיקרון המנחה בקביעת מתחם הענישה ובהתאם לדברים לעיל, יש להעמיד את הרף התחתון של מתחם הענישה על עונשים צופי פני עתיד כגון מאסר על תנאי, קנס והתחייבות ואת הרף העליון של מתחם הענישה על 8 חודשים של מאסר בפועל.

סטייה מהמתחם ומהעונש ההולם

בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה או בסטייה מהמתחם יש להתחשב בנסיבות האישיות של הנאשם. כאמור, מדובר בנאשם צעיר, נורמטיבי, ללא עבר פלילי. הנאשם עבד לפרנסתו כנהג והתעתד להמשיך לעבוד בתחום זה, אולי כנהג ברכב ציבורי. עם זאת, לאור העובדה שמדובר בעבירה חמורה, הפוגעת בציבור כולו, אינני סבור כי יש מקום במקרה זה לסטות ממתחם הענישה ומהעונש ההולם.

כן אינני סבור כי בנסיבות העניין יש מקום לבטל את הרשעתו של הנאשם, שכן, כאמור, מדובר בעבירה חמורה, אשר בוצעה בעיקר ממניעים כלכליים, דבר המרחיף את חומרתה ולא מצאתי מקום בנסיבות העניין להעדיף את שיקולי שיקומו של הנאשם, אשר לא הראה כי הרשעה תפגע בשיקומו, על פני האינטרס הציבורי.

קביעת העונש ההולם בתוך המתחם

אשר על כן, לאור האמור לעיל, כאשר אני מביא בחשבון את מתחם העונש ההולם במקרה זה, את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כמפורט לעיל, את הצורך בהרתעה אישית של הנאשם והרתעת הרבים מחד, ומאידך, את העדר העבר הפלילי של הנאשם, העונש שבניהול ההליך הפלילי וההליך בבימ"ש לתעבורה וכן את הודאתו של הנאשם וחסיון בזמן שיפוטי, הנני סבור כי יש להטיל על הנאשם עונשים צופי פני עתיד של מאסר מותנה, קנס וחתימה על התחייבות. עונשים אלה הינם מהרף התחתון של המתחם שנקבע לעיל.

סיכום הענישה וגזר הדין

בהתאם לעקרונות ולדברים שנקבעו לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

הנני גוזר על הנאשם מאסר מותנה של 4 חודשים, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מרמה והפרת אמונים או עבירת מרמה כלשהי וזאת בתוך שלוש שנים מהיום ויורשע בגינה.

כן הנני גוזר על הנאשם קנס בסך 20,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתם. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים החל מיום 16/11/2014 ובכל 16 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מידי ויהיה על הנאשם לרצות מאסר בתמורה.

בנוסף, הנני מורה לנאשם לחתום על התחייבות בסך 20,000 ₪ להימנע מביצוע עבירת מרמה והפרת אמונים או עבירת מרמה כלשהי בתוך שלוש שנים מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ד' חשוון תשע"ה,
28 אוקטובר 2014, במעמד
הנאשם, ב"כ הנאשם וב"כ
המאשימה.
ר' שפירא, ס. נשיא